

قرائت‌های منحصر بفرد و ویژه‌ای در مورد تحولات میهن عزیزما نحوه تکوین بحران، شکل‌گیری بی‌پایان بی‌ثباتی و چگونگی عمق فاجعه در کشور سناریوهای محتمل، گزینه‌های موجود و سرهم‌بندی "نسخه آسیایی ناتو"

رویکردهای گوناگون کشورها در قبال وضعیت کنونی در سرزمین ما
حوزه روابط ستراتیژیک با سایر بازیگران منطقوی و بین‌المللی
به زشتی گراییدن دستورکار امریکایی‌ها در افغانستان
چگونگی امنیت ملی از نظر مفهومی

صلح مفهومی از دوستی اجتماعی و همدلی و مهربانی، عدالت و برابری در غیاب خصومت و وحشیگری بشمار می‌آید. درین مفهوم صلح شرایطی آرام، بی‌دغدغه و خالی از تشویش و عاری از کشمکش و ستیزاست. صلح یک آرمان جهانی تلقی میشود. صلح یک مفهوم مطلق نیست و می‌تواند بسته به دیدگاه‌های مختلف، تعریف‌های متعددی داشته باشد. بهمین ترتیب می‌توان صلح را از جنبه‌های مختلفی مورد مطالعه و بررسی قرار داد. بگفته‌ی پاروخ اسپینوز، صلح بمعنای نبود جنگ نیست، بلکه فضیلتی است کاز نیروی جان مایه می‌گیرد و همانگونه کاز آدای فقط بزندان نبودن نیست، صلح هم بمعنای نبود جنگ نیست. مفهوم صلح را با آتش بس نباید با شتاب گرفت. صلح بمعنای نبود جنگ نیست، بلکه صلح از درون قلب ما نشأت کرده و انسان‌ها با هر جنسیتی و هر نژادی با باورهای مختلفی باهم صحبت می‌نمایند؛ رسیدن به صلح در یک جنگ بگونه‌ی کلی بدو روش میسر می‌باشد. جنگیدن و وارد نمودن طرف مغلوب به پذیرش صلح، خود یکی از راه‌های رسیدن به صلح است که به صلح رومی معروف می‌باشد. در چنین وضعیتی، طرف پیروز یا مجموعه‌ای از قدرت‌های بیطرف شرایطی را بمثابة شرایط صلح تنظیم می‌نمایند که معمولن برفع طرف پیروزی باشد. راه مسیر دیگر رسیدن به صلح به کمک مذاکرات سیاسی با فعالان صلح می‌باشد. آرمان جهانی صلح دوستان، حفظ صلح بمقیاس جهان است، ولی در واقعیت همیشه جنگ و مناقشات وجود داشته‌اند و بازم بوجود می‌آیند و اما آنچه صلح‌دوستان دنیا بدنیالش هستند، ترک مناقشات و برقراری صلح می‌باشد. ناتوانی انسان در برابر برقراری صلحی در مناقشات متفکرانی همچون کریشنا مورتی را به بیابان مفاهیم بدیعی صلح را که در آن تمام مناقشات و مسایل حل شده‌اند و هرگونه وضعیتی میدانند و اکثراً به جنگ را زمینه‌ای برای مناقشات بعدی می‌پندارد که بر بنیاد آن ما بخشی از دنیا هستیم و برخورد با مسأله به مثابه مشکلی در بیرون از وجود ما اشتباه پنداشته می‌شود.

بخاطر می‌آوریم که "طالب"‌ها بتاريخ ۲۴ ماه اسد سال ۱۴۰۰ خورشیدی وارد کابل شده، رئیس جمهور اشرف غنی با ترک ارگ کابل، مؤفقیت شورشی‌های "طالب" را برسمیت شناخت، در میدان هوایی کابل که ایالات متحده بتعداد ۵ هزار تن از نظامیان را بمنظور محافظت از آن مستقر و جابجا نموده بود، وحشت و دهشت حکمفرما گردیده و قایع خونباری تکوین پذیرفت. اینک در شرایط و وضعیت کنونی که دو سال از بقدرت رسیدن "طالب"‌ها سپری می‌گردد بیشترین بخش شهروندان کشور ما هنوز هم شبانه‌گرسنه می‌خواهند، اما در مجموع و بمفهوم وسیع کلمه، تاکنون اقتصاد از هم فرونیاشیده است. همچنین ادعای می‌گردد کآنها عوارض و عواید گمرکی را از دستبرد استفاده جویان استخلاص بخشیده، علیه قاچاق مبارزه نموده و... اما آیا میتوان ادعاً نمود که کارها و اقدامات قاطع و سازنده‌ای، بویژه در امتداد زمانی حاکمیت آنها در کشور از قوه بفعل مبدل گردیده است؟ آیا پاتوان کشور از خیابان‌ها و جاده‌های شهرناپدید شده و بتعداد گدایان در شهر افزون بعمل آمده و یک سلسله پرسش‌های دیگر که ذهن همه را می‌آزارد. اما قایل یاددهانی پنداشته می‌شود که جو بمفهوم وسیع کلمه عوض شده است. وسایل انتقالی ذره‌ی امریکایی

در بیشترین بخشهای شهر خودنمایی میکنند. در دیوار شهر با شعارهایی آنها مزین گردیده است. اما بودجه و عواید در کشور با مشکل جمعآوری و تهیه و تدوین میگردد. شهروندان کشور ما از کفش دوز تا مأمور دولت و کارگران، همه با معضلات فوق العاده مشکل اقتصادی و معیشتی دست و گریبان می باشند. مراعات پوشش سختگیرانه اسلامی برای بانوان مشخص گردیده و بگونه جدی از آن نظارت و مراقبت بعمل می آید، بانوان تنها با همراهی یک تن از خویشاوندن مردش اجازه خارج شدن از منزل را داشته، استفاده از روسری های پرنگ روشن، بپا نمودن کفش های بلند و آرایش با زیورات و سایر موارد از این قبیل بگونه قطع ممنوع می باشد. بیشترین اشخاص و افرادی کاز استطاعت مادی برخوردار بودند، راهی کشورهای خارجی گردیده و عده دیگر هم نزد اقوام و خویشاوندان شان به روستا ها و محلات دیگر نقل مکان نمودند، زیرا تداوم زندگی و ادامه حیات، از رهگذر اقتصادی و مادی در بزرگ شهر ها و بویژه در شهر کابل نهایت گران شده است. بتعداد بیکاران روزتار و افزایش بعمل می آید. درب مکاتب و پوهنتون ها برای دومین سال بروی بانوان کشور همچنان مهر و لاک گردیده و امتحانات کانونی و مسال پوهنتون های کشور نیز بدون سهمگیری و شرکت بانوان انجام پذیرفت. همه روزه صبح زود، بیوه ها و تعداد بیشماری از بانوان نادار و فقیر غرض دستیابی به لقمه نانی صف می بندند. در ظاهر امر، گداهای شهر کابل کمتر بنظر می رسند اما معضل و مشکل مبارزه با مواد مخدر نیز همچنان بجایش باقیست. بازارهای شهر کابل پرسروصدا بوده، دکان ها همه بازاند، اگر پول کافی داشته باشید، تقریباً همه چیز را می توان خرید.

از دیدگاه برخی ها، سازمان های بین المللی یک و نیم سال قبل، بویژه از خطر فقر و در آستانه گرسنگی قرار گرفتن میلیونها تن از شهروندان کشور هشدار دادند. اما اکنون پرسشی مطرح می گردد کایا در شرایط و وضعیت حاضر، حالت کنونی از وضعیت قبلی بد و بدتر نشده است؟

البته که وضعیت بدتر هم شده، چنانچه گفته آمدیم، اما "طالب" ها توانستند از سقوط اقتصاد بمفهوم وسیع کلمه جلوگیری نمایند. با وجود پیامدهای ویران کننده ناشی از درگیری های مسلحانه ۲۰ ساله و در کنار تحریم های غرب و توقیف دارایی های ارزی کشور ما توسط امریکایی ها، شهروندان افغانستان بیش از هر زمان دیگر به تدارکات بشر دوستانه، غذا، دارو، چادر (خیمه)، پتو و مواد سوخت و گرم کننده ضرورت داشته و منتظر اعانه ها و معاونت های سازمان های بشردوستانه می باشند.

اما نباید فراموش نمود کاصل تروریسم در اراضی متعلق بکشور عزیز ما به نوعی از هنجار مبدل گردیده است. هسته های خوابیده تروریسم در کشور ما بگونه زیرزمینی با اقدامات جسارت آمیزتری مبادرت می ورزند. قرار و قول های "طالب" ها، بویژه پس از روی کار آمدن مجدد شان، وعده های میان خالی از آب بدر آمدند. برخی ها هم پرسش هایی را باین شرح مطرح مینمایند کایا تروریسم و انجام عملیات تروریستی در کشور عزیز ما، بگونه ای وبه نوعی از رویدادهای عادی زندگی بشمار می رود؟

ناظران امور چنین می پندارند که جامعه افغانی بمفهوم وسیع کلمه، بگونه غیر قابل باوری سرسخت می باشد. این واقعیت غیر قابل انکار می باشد که در مجموعه بحران کنونی کشور، در کنار سایر موارد موجود، اقتصاد معیشتی کل جمعیت کشور ضربه سختی را شاهد بوده است. شهروندان کشور ما با درستی های زندگی و حیات عادت نموده اند. وسایل و مواردی بمنظور گرم نمودن آب اصلن وجود ندارد. در امتداد تاریخ، شهروندان کشور ما بگونه عادی، زندگی شبانه روزی را پشت سر می گذاشتند. اما در مقطع زمانی کنونی و در نتیجه دگرگونی های منفی در سیر حوادث و اتفاقات پیش آمده، بآنچه از شهروندان کشور که لقمه نانی برای خوردن ندارند، پایست کمک شده و معاونت های لازمی و ضروری برای آنها فراهم گردد. همه و بویژه مقام های مسؤل "طالب" ها این را خوب می دانند که کمک های بشردوستانه فقط و فقط برای بستن سوراخ های موجود کافی می باشد و بس.

مقام های مسؤل "طالب" ها پایست بدانند که کشور عزیز ما افغانستان بمنظور رفاهیت و خوشبختی شهروندان، بشکلی از اشکال به صنایع و زیرساخت های مادی و اقتصادی خودی نیازمندند تا بیش از این به واردات برق، تأمین و تهیه مواد سوختی، مواد ساختمانی و موارد خوراکی و البسه و پوشاک محتاج نباشیم. اما در شرایط و وضعیت کنونی بمنظور استخلاص و رهایی شهروندان کشور عزیز ما از وضعیت موجود، لازمی بنظر میرسد تا متخصصان و تحصیل کردگان، مهندسان، تاجران، میخانیک ها، کارمندان بخش انرژی و برق حرارتی بکشور بازگردند، چه بدون موجودیت و حضور فعال متخصصان و کارآموزان، نمی توان بامور مورد نظر سروسامان بخشیده و در زمینه های مختلف اجتماع افغانی، بگونه نمونه بمنظور استفاده و بهره برداری از ذخایر لاجورد، سنگ مرمر، ذغال سنگ، طلا، تالک و غیره، محافل تجاری جلب گردند. زمینداران با کمک ها و معاونت های همه جانبه تشویق گردند تا از این طریق هم

درآمد خوبی نصیب شهروندان کشور ما گردد.

در مقطع زمانی سقوط جمهوریت کشور، در بازارهای غرب از پذیرفتن زعفران، قره قل و قالین افغانی امتناع بعمل آمده، ایده و مفکوره تبدیل کشور به کریدور ترانزیتی، مفکوره جسورانه تری در مورد رشد و انکشاف بعدی میهن ما می محسوب گردیده، اما قابل یادآوری پنداشته می شود که انجام اقدامات گسترده تری در این مورد بایست در دستور روز قرار گیرد. اما بایست متذکر گردید که تحقق چنین ایده ای و بکار بستن این همه، بخودی خود زمان می برد.

اما بخاطر ما باشد که با تمرکز افکار و با جمع مغز سرد می توان اظهار نمود که گرازان همان اوایل بقدرت رسیدن "طالب" ها با در نظر داشت واقعیت های عینی جامعه افغانی و توجه لازم و عطف توجه به ویژگی های آن صورت می گرفت و در کنار اقدامات لازمی و ضروری دیگر، به پایه گذاری و تشکیل دولت و حاکمیت فراگیر و همه شمول که در برگیرنده تمامی طبقات و سایر اقشار و گروه ها و اقلیت های موجود در کشور عزیز ما اقدام می گردید، تا از یکسوی آرزومندی های گروه ها و اقشار وسیع جامعه ما و از جانب دیگر به خواست های جامعه بین المللی گردن نهاده می شد، ممکن دستاورد های بیشتری نصیب شهروندان کشور عزیز ما می گردید.

"طالب" ها از همان اوایل و ابتدای تصاحب قدرت در کشور، انتظار بر رسمیت شناختن از جانب اجتماع بین المللی بوده، لغو انجماد کمک های مالی و آزادسازی سرمایه های توقیف شده بانک مرکزی کشور را تقاضا می نمایند. آنها در بدل این همه موارد گفته آمده، وعده سپرده بودند تا به تقاضا های جامعه بین المللی مبنی بر رعایت حقوق بشر و احترام بحقوق و آزادی های با نوان کشور نیز پاسخ مثبت ارائه نمایند.

اما پس از سپری گردیدن مدت زمان نسبتن طولانی، از تطبیق عملی و اجرای وعده های سپرده شده از جانب آنها، اصلن اقدامی صورت نگرفته و در مورد، خبری در میان نمی باشد.

نباید بهیچوجه این واقعیت را فراموش نمود که در پس زمینه رویدادها و درگیری های مسلحانه در اکراین، بی ثباتی در آفریقا و سلسله موارد دیگر، اصل قضیه کشور ما در حاشیه قرارداد شده. اما با وجود این همه، مذاکرات و تماس هایی بمنظور عادی سازی وضعیت در کشور عزیز ما همچنان ادامه دارد.

بخاطر باید داشت که عمده ترین مسائلی که حل و فصل آنها و اقدام عملی بمنظور تشکیل دولت فراگیر، مبارزه با تروریسم و مواد مخدر، از جمله معضلاتیست که در قبال حاکمیت کنونی "طالب" ها با تمام اهمیت آن خود نمایی می نماید.

اما در مورد بدیل "طالب" ها و تجمع و تشکل نیروهای قومی - سیاسی و مذهبی در کشور تاکنون پیشرفت قابل ملا حظة ای اصلن بمشاهده نمی رسد.

اقتصاد کشور با وضعیت دشواری مواجه می باشد. همه این پرسش را مطرح می نمایند که بودجه رژیم کنونی حا کم در کشور بر چه بنیادی قرار داشته و موارد سرپا نگهداشتن دستگاه اداره کنونی کشور کدامها اند؟ قابل یاد دهنانی پنداشته می شود که زندگی روزمره شهروندان کشور با دشواری های گسترده ای مواجه می باشد. جاده ها بگونه کلی تخریب گردیده، کارخانه ای موجود نبوده، دهقانان کشور تاکنون هم با استفاده از وسایل ابتدا بی به کشت، زرع و جمعآوری محصولات مشغول می باشند. با داس درو نموده و با بیل زمین ها را شخم می زنند، مواد اصلاح شده زراعتی و کود کیمیای بمشکل دستیاب میگردد. خشکسالی های پی اندرپی، تلف شدن حیوانات، نابودی محصولات زراعتی و... صبر و استقامت شهروندان کشور را بسر رسانیده است.

اما "طالب" ها باید باین واقعیت گردن نهند که چشم انداز و دورنمای برنامه های بزرگ و عمده اقتصادی و عمرانی با اصل بر رسمیت شناختن بین المللی حاکمیت کنونی در کشور گره خورده و بگونه طبیعی، اصل تأمینات مالی گسترده ای آنها در موارد مختلف و گوناگون لازمی و ضروری پنداشته می شود. "طالب" ها در ابتدا قول داده بودند که خواسته ها و مطالبات جامعه جهانی را بدون قید و شرط و بدون اندکترین تعللی از قوه بفعل مبدل نمایند، اما انتظارات جامعه جهانی جنبه عملی و تطبیقی بخود کسب نکرده و اصلن صورت اجرایی بخود اختیار ننمود. با وضعیت اینچنینی، بگمان اغلب که بیش از هر زمان دیگری به پیچیدگی اوضاع در کشور عزیز ما و در مجموع به تشنج وضعیت سیاسی - اجتماعی در منطقه خواهد انجامید. همچنان بر بنیاد گزارش های وسایل اطلاعات جمعی، در کابل، پروان، تخارو بدخشان، بویژه از نیمه دوم ماه اسد سالروان، تحرکاتی علیه "طالب" در حال تکوین می باشد. در کنار این همه، "طالب" ها موجودیت و حضور احزاب سیاسی در کشور را بمثابة عمل و اقدام "غیر شرعی" اعلام نمودند.

یکشنبه ۵ ماه سنبله سال ۱۴۰۲ خورشیدی برابر با ۲۷ ماه اگست سال ۲۰۲۳ ترسای